

Notitie

FORUM STANDAARDISATIE 9 juni 2021 Agendapunt 2 OBDO en Forum Standaardisatie

Nummer: FS 20210609.2

Aan: Forum Standaardisatie

Van: Bureau Forum Standaardisatie

Datum: 26 mei 2021

Versie: 1.0

Bijlagen: B. Overzicht Kamerstukken april 2021 - heden
C. Agendapunt Standaardisatie OBDO 12 mei 2021

Samenvatting

Ter kennisname

- A. Stand van zaken n.a.v. kamerbrief over rapport inventarisatie standaardisatie
- B. Overzicht Kamerstukken april 2021 - heden
- C. Terugkoppeling OBDO 12 mei 2021: agendapunt Standaardisatie

Ter kennisname

Ad A. Stand van zaken n.a.v. kamerbrief over rapport inventarisatie standaardisatie

[geen bijlage]

Het Forum Standaardisatie wordt gevraagd om kennis te nemen en desgewenst het toelichten van het volgende:

Met zijn reactie op het rapport Inventarisatie Standaardisatie ([kamerbrief](#)) zette het kabinet, in lijn met de maatschappelijke doelstellingen voor burgers en bedrijven zoals verwoord in NLDigibeter, een aantal acties in gang. Het Forum Standaardisatie is een van de partijen die door Knops gevraagd is om in dit kader een inspanning te leveren om het gebruik van open standaarden verder te bevorderen. De stand van zaken van deze acties treft u hieronder aan.

#	Wat	Wie	Wanneer	Stand van zaken
1	Werkconferentie organiseren.	Forum	Tweede helft 2021	Ingezet wordt op een werkconferentie eind 2021. De keuze tussen een webinar, hybride of fysieke bijeenkomst is afhankelijk van de maatschappelijke ontwikkelingen. De levensgebeurtenis 'van werkloosheid naar werk' (zie onder 3) zal een centrale rol vervullen op de conferentie.
2	Met experts en ketenpartners onderzoeken welke aanpak het meest geschikt is om de naleving door overheidsinstanties makkelijker te maken. Plus vertaling toegankelijkheidsspecificatie naar Nederlands.	BZK i.s.m. experts en ketenpartners	Uiterlijk begin 2020. Vertaling: uiterlijk Q1 gereed.	<u>Gereed</u> . Er is een online invulhulp voor toegankelijkheids-verklaringen en er is een officiële Nederlandse vertaling van WCAG 2.1.
3	Samen met stakeholders de kansen van standaardisatie van begrippen in kaart brengen aan de hand van levensgebeurtenis 'van werkloosheid naar werk'.	Forum samen met relevante partijen uit OBDO	Gestart oktober 2020.	Voor deze concrete levensgebeurtenis is een doorlopende samenwerking met het programma Mens Centraal. In maart organiseerde Mens Centraal een focusbijeenkomst om de afbakening van het project rond deze levensgebeurtenis te bepalen. BFS is als partner hierbij aangesloten om de kansen voor (semantische) standaardisatie voor het voetlicht te brengen. Dit is gevolgd in april en mei door deskresearch en eerste interviews met burgers en betrokken instanties over de problemen die zich voordoen. De uitkomsten worden besproken in twee vervolgbijeenkomsten op 15 en 28 juni aanstaande. Direct daaropvolgend, op 29 juni organiseert BFS samen met Mens Centraal een ibestuur webinar over de

Oplegnotitie OBDO en Forum Standaardisatie

				eerste resultaten en vervolgstappen. Dit als opmaat naar het ibestuur congres op 15 september en de beoogde werkconferentie eind 2021.
4	Uitwerken hoe de samenwerking tussen overheden om te komen tot eenduidige digitale dienstverlening vormgegeven kan worden en welk ambitieniveau daarbij passend is.	BZK (trekker) samen met Expertgroep Gebruiker Centraal, programma Mens Centraal, Forum Standaardisatie en andere relevante partijen	Start begin 2021, streven gereed eind Q1 2021.	Uit oogpunt van standaardisatie haakt het Forum aan bij een aantal levensgebeurtenissen van Mens Centraal. Gebruiker Centraal maakt samen met BZK een beleidsnota op voor de inzet van NL Design Systems, inclusief structurele financiering om NL Design Systems tot een standaard manier van werken in te regelen. BZK bespreekt intern 1overheid met advies van het Forum op het gebied van herkenbare websites en veilig webverkeer (toevoeging van echtheidskenmerken, toevoeging van informatieveiligheidsstandaarden aan e-mail, controleerbare en - bij voorkeur herkenbare - overheidsdomeinnamen, centraal domeinnaambeheer en uniforme domeinnaam extensies). Ook de inspiratie van Single Digital Gateway (het recht op het eenmalig aanleveren van gegevens) wordt hierin meegenomen. Vanuit het <u>rapport "Werk aan uitvoering fase II" naar de Tweede Kamer</u> wordt het handelingsperspectief 'toekomstbestendige dienstverlening' uitgewerkt door bestuurders Sibma (SVB), Van Hout (gemeente Nijmegen), en Den Hollander (BZK). De ervaringen en thema's uit het werkplan van Forum Standaardisatie worden meegenomen in de inspiratiegroep om te komen tot maatwerk voor dienstverleningsprincipes.
5	Een handreiking maken met 'beste overwegingen' voor de verschillende situaties van publiceren van informatie en de daarbij horende standaarden, zoals PDF en HTML.	Forum in overleg met Open State Foundation	Gestart medio 2019, afgerond	<u>Gereed</u> De Openstate Foundation heeft een eerste versie van de keuzehulp voor documentformats opgeleverd, zie https://openpubliceren.nl . Dit tool wordt voor de zomer nog verder doorontwikkeld. De site openpubliceren.nl blijft onder beheer van de Openstate Foundation. Daarnaast ontsluit Forum Standaardisatie een eigen versie van de keuzehulp op de website forumstandaardisatie.nl. Dit wordt in de loop van 2021 gerealiseerd.
6	Aandacht voor standaardisatie meenemen in evaluatie van de governance van de digitale overheid.	BZK	Evaluatie gestart oktober 2019, verwachting voorjaar 2020 afgerond.	<u>Gereed</u> . In de zomer van 2020 is de Tweede Kamer geïnformeerd over de uitkomsten van de evaluatie van de governance en financiering van de GDI. https://www.rijksoverheid.nl/documenten/kamerstukken/2020/07/13/kamerbrief-met-reactie-op-rapporten-over-governance-en-financiering-generieke-digitale-infrastructuur-gdi
7	Onderzoeken hoe consultaties van standaarden een	Forum	Gestart augustus 2019, streven gereed voorjaar 2020.	<u>Gereed</u> . Openbare consultaties voor de lijsten worden vanaf nu altijd gedaan op https://internetconsultatie.nl . Dit zorgt voor overheidsbrede zichtbaarheid en levert meer reacties op dan voorheen, toen

Oplegnotitie OBDO en Forum Standaardisatie

	breder publiek kunnen bereiken.			we de openbare consultaties alleen op de website van het Forum Standaardisatie publiceerden.
8	Met Audit Dienst Rijk overleggen over prioritering van het auditen op open standaarden.	BZK i.o.m. ADR	Gesprekken hebben plaatsgevonden .	<p><u>Gereed</u>. Er heeft een aantal overleggen met ADR plaatsgevonden. OS beter op netvlies. Niet voldoen aan ptolu zal niet leiden tot afkeurende verklaringen. Met MinFIN contact om departementen te wijzen op ptolu-verplichting in jaarverslag. In de nieuwe RBV 2021 is de open standaarden tekst aangescherpt om meer aandacht te vragen voor uitleg een afwijking.</p> <p>BZK DO heeft weer een nieuw voorstel voor de RBV 2022 ingediend: <i>Nieuw tekstvoorstel</i> 3. Gebruik open standaarden en open source software:</p> <p>Het onderwerp open standaarden dient in deze paragraaf te worden vermeld wanneer is afgeweken (het 'comply of explain'-beginsel) van artikel 3, eerste lid van de Instructie rijksdienst bij aanschaf ICT-diensten of ICT-producten. Deze instructie geldt bij de aankoop, inhuur en ontwikkeling van ICT-diensten of producten vanaf € 50.000 of meer, en dus ook bij grote ICT-projecten. De Tweede Kamer wil dat de overheid meer gebruik maakt van open standaarden en open source software. Voor wat betreft de toepassing van open standaarden schrijft de Instructie Rijksdienst voor dat bij de aanschaf en ontwikkeling van ICT-diensten of ICT-producten in beginsel gebruik moet worden gemaakt van open standaarden van de lijst van het Forum Standaardisatie en dat over de mate van naleving verantwoording wordt afgelegd. Valide afwijkingsgronden zijn opgenomen in de Instructie Rijksdienst en houden redenen in van bijzonder gewicht. Bijvoorbeeld wanneer een ICT-dienst of ICT-product naar verwachting in onvoldoende mate wordt aangeboden of onvoldoende veilig of zeker functioneert. Afwijking van de voorgeschreven toepassing dient conform de Rijksinstructie in het jaarverslag te worden toegelicht en gemotiveerd. Hierbij wordt ten minste ingegaan op de resultaten van de Monitor Open Standaarden van het Forum Standaardisatie voor zover de organisatie hierin is beoordeeld (pas toe of leg uit).</p>
9	Verkennen hoe het gebruik van informatieveiligheidsstandaarden in de reguliere informatie-veiligheids-, bedrijfsvoerings- en	BZK i.o.m. andere relevante partijen	Start begin 2020, streven gereed medio 2020.	Binnen BZK hebben verkennende gesprekken plaatsgevonden en deze gesprekken worden in 2021 voortgezet.

Oplegnotitie OBDO en Forum Standardisatie

	controlprocessen kan worden versterkt.			
10	Analyse maken naar oorzaken waarom open standaarden niet altijd worden toegepast.	Forum	Start begin 2020, streven gereed Q1 2020.	Op 2 september is een tussentijdse update gedaan en op de decembervergadering werd de analyse opgeleverd. De aanbevelingen worden meegenomen in mandaatafspraken. Daarnaast wordt meer aansluiting gezocht met CIO-beraad door Ludwig en Larissa. Idem OBDO (voorbereidend overleg strategisch adviseurs).
11	Verkennen welke mogelijkheden er zijn binnen het bestaand instrumentarium om het gebruik van open standaarden te vergroten.	BZK i.o.m. opdrachtgevers en inkopers	Streven gereed eind 2020.	Met BZK/DO. i.o. is het IMO (het overleg van de directeurs van de inkoop uitvoeringsorganisaties) en de NORA (Nederlandse Overheid Referentie Architectuur) bezocht. Door de pandemie zijn de verkennende gesprekken verder 'on hold' gezet. Verwachting is in het IMO in 2021 nog een keer terug te komen met de resultaten van de Monitor van 2020 en een presentatie van de Beslisboom. Ook zal dan de vraag weer - en nu dringender - worden voorgelegd hoe de aandacht voor open standaarden in de processen verankerd kan worden. Daarnaast heeft BFS in september voor tachtig deelnemers een Webinar over de Beslisboom gehouden i.s.m. de HIS en in oktober een presentatie voor een inkoopafdeling van de Belastingdienst. In november toonde BFS een video van de Beslisboom op onze digitale stand bij het ECP-jaarfestival. Daarnaast zijn open standaarden opgenomen in CIP ICO wizard en eerder in de BIO. Staan nog aantal gremia op planlijst (zoals geaccordeerd in OBDO). Verder poging om ptolu of digitoegankelijk op te nemen in revisie van ARBIT.

Ad B. Overzicht Kamerstukken april 2021 – heden

[Bijlage B]

Onderstaande betreft een overzicht van gepubliceerde Kamerstukken sinds de Forumvergadering van 21 april 2021. Kamerstukken op het overzicht zijn geselecteerd op aanwezigheid van de noemers:

- Forum standaardisatie
- Open standaarden
- (Semantische) standaardisatie
- Digitale toegankelijkheid
- Digitale overheid
- Digitale inclusie

Per kamerstuk zijn relevante passages geciteerd en is het mogelijk belang voor het Forum aangegeven.

Leesadvies: maakt u gebruik van de functie "Bladwijzers" in uw PDF reader. Dan kunt u eenvoudig navigeren door de Kamerstukken op publicatiemaand, -dag en -titel.

Ad C. Terugkoppeling OBDO 12 mei 2021: agendapunt Standaardisatie

[Bijlage C]

Voor het Overheidsbrede Overleg Digitale Overheid (OBDO) van 12 mei 2021 waren de volgende voorstellen geagendeerd als hamerstuk:

- A. Plaatsen van GWSW versie 1.5.1 (ter vervanging van 1.4) op de 'pas toe of leg uit'-lijst en toekennen van uitstekend beheer voor deze standaard aan Stichting RIONED
- B. Plaatsen RDFS op de lijst aanbevolen standaarden
- C. Verwijderen Principe Universeel van de lijst aanbevolen standaarden

Het OBDO heeft deze voorstellen geaccordeerd.

De stukken Standaardisatie van deze en van eerdere vergaderingen van het OBDO kunt u terugvinden op de site van het Forum Standaardisatie via <https://www.forumstandaardisatie.nl/vergaderingen-en-stukken>